

PROŚBA (1308) *sb f*

-ś-, -f-, -s-, -fz-, -sz-, -ff-, -S- (846), -ż-, -z-, -ż- (462).

o oraz a jasne.

sg *N* prośba (266). ◇ *G* prośby (110). ◇ *D* prośbie (32). ◇ *A* prośbę (217) [*w tym*: -e (4), -ą (4)]. ◇ *I* prośbą (169) [*w tym*: -am (2), -a (1)]. ◇ *L* prośbie (28). ◇ *pl N* prośby (56). ◇ *G* prośb (27); -o- (2), -(o)- (25). ◇ *D* prośbām (17), prośbóm (4); -óm *KochPs*, *LatHar*; -ām : -óm *SarnStat* (7:2); ~ -ām (12), -am (1) *LubPs*, -(a)m (4); -óm *SarnStat* (2), -om (1) *KochPs*, -(o)m (1). ◇ *A* prośby (200). ◇ *I* prośbami (126); -ami (108), -āmi (2), -(a)mi (16); -āmi *BielSat*; -ami : -āmi *BielKron* (10:1). ◇ *L* prośbach (43); -āch (25), -ach (14), -(a)ch (4); -āch *LubPs*, *RejWiz*, *RejZwierz*, *KuczKat*, *RejZwierc*; -ach *BibRadz*, *CzechRozm*, *SkarŻyw*, *CzechEp*, *LatHar* (2), *WujNT* (4), *SarnStat*, też *RejPs* (2); -āch : -ach *RejPos* (20:1). ◇ sg *G a. pl A* prośby (13). ◇ [du *A* (*cum nm*) prośbie.]

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVI* (jeden z niżej notowanych przyłądów) – *XVII w.*

1. Skierowanie do kogoś jakiegoś życzenia i naleganie na jego spełnienie; proszenie; *petitio Mymer*¹, *BartBydg*, *Vulg*, *HistAl*, *PolAnt*, *Mącz*, *Modrz*, *Calag*, *Calep*, *JanStat*, *JanPrzyw*, *Cn*; *supplicatio BartBydg*, *HistAl*, *Mącz*, *PolAnt*, *Calep*, *Vulg*, *JanStat*, *JanPrzyw*, *Cn*; *preces* (*prex*, *precis*) *HistAl*, *Vulg*, *Mącz*, *Modrz*, *Calep*, *JanStat*, *JanPrzyw*, *Cn*; *deprecatio Mymer*¹, *Vulg*, *PolAnt*, *Calep*, *Cn*; *obsecratio Vulg*, *PolAnt*, *Mącz*, *Calep*; *precatio Vulg*, *Mącz*, *Calep*, *Cn*; *oratio Vulg*, *PolAnt*, *Mącz*; *rogatus Mącz*, *Modrz*, *Cn*; *obtestatio*, *rogatio*, *supplicium Mącz*, *Calep*, *Cn*; *comprecatio Mącz*, *Calep*; *votum Mącz*, *JanStat*; *postulatus Mącz*, *Cn*; *postulatio Calag*, *JanStat*; *petitum JanStat*, *Cn*; *precamen HistAl*; *sermo*, *vox Vulg*; *verbum PolAnt*; *efflagitatio*, *libellus*, *oratus Mącz*; *rogatiuncula Calep*; *instantia*, *requisitio JanStat*; *oratum*, *petitus*, *precatus Cn* [*w tym czyja* (828): *G sb i pron* (407), *pron poss* (388), *ai poss* (32), „pospolita” (1)] (1294) : *BierEz R2*; *OpecŻyw* [80], [80]v, 82; *OpecŻywSandR nlb 3v* [2 r.]; Miłofciwy panie teⁿto nowy dworzanin tak mnima^m iżci ieft godny łafki T. M. boć fie nám wielmi podobá/ a przetoż raczy go dla proźby nafzey łafkawie przyiącz. *ForCnR B4*, *B4v*; *Mymer*¹ 12v, 33v; *TarDuch D7*; *BielŻyw* 80, 129, 154; *LibLeg* 9/51v, 10/63 [2 r.], 63v, 123v; *ComCrac* 18; a thak mi thą prozbę poslow mazoweczkich slusna rozumieyacz przy stharadawnemu (ie) obiczaiu ie zachowiwami rankoiemsthwa^m thim mieszcza nie dawaiancz. *ZapWar 1545 nr 2646*, *1545 nr 2646* [2 r.]; *HistAl F7*; *Diar* 87; *Leop Prov* 6/35; *OrzList f3v*; *KochZuz A3*; Rzekł im tedy Prorok Ieremiafz/ Słyfzē/ otho będē fie modlił Pánu Bogu wáfzemu wedle they prośby wáfzey/ A kázde fłowo ktore vfłyfzē od Páná oznáymię wam *BibRadz Ier* 42/4, *4v, *Ios* 14 arg, *I* 186a marg; *OrzRozm O2* [2 r.], P; *BielKron* 91, 123v, 300v; *Efficaces ad muliebre ingenium*, *preces*, Proźbá á klektánie wiele v białich głów może. *Mącz* 115b; *Libellus etiam dicitur quem vulgus supplicationem appellat*, Proźbá w pifánii ofięgniona. *Mącz* 191c, 218b, 308c, 320b, 352d, 357c (10); Ku Czytelnikowi polłkiemu/ przed *QVINCNVNEM* krótka Pifárzowa Prośbá. *OrzQuin A2*; *Górndworz K7*; *HistRzym 72v*; *BiałKaz K3v*; *CzechRozm* 197; *PaprPan Gg2v*; Ale *KROL*, y wfytycy ktorzi w mocy vrzędy máią/ lácno wfzeteczność takowych profzakow záhámuią/ kiedy fie w tem dádzą słyfzē/ że żaden doftoienftwá nieotrzyma/ kto fie prośbámi do nich wtrąca. *ModrzBaz* 44, 26; *Calag* 91a; Y mnie przywiodłá do tego/ iłz nowy y ftáry Teftáment wykłádáciem iey y corce iey muśiał. fzczegom fie iey dla częftey prośby wymowić niemogł. *SkarŻyw* 142, 167, 510, 520, 593; *CzechEp* 259; *KochSzA2v*; *KochWz*

138, 139, 142; *ReszPrz* 105; *WerGośc* 255; *WisznTr* 4; OWa v ciebie mój myły/Mé prośby ważné nie były *KochPieś* 67, 29; *ArtKanc* D10v; *GórnRozm* C4v; *ZawJeft* 42; *ActReg* 126; *Calep* [263]b, 796a, 846b, 926b, 927a, [1035]a; *GórnTroas* 21; A oni nań nálegáli głófami krzykliwemi/ prończąc áby był vkrzyżowan [...]. Przetoż Piłat przyładził/ áby fię ich prośbie dofyć sftáło. *LatHar* 724; *WujNT przedm* 3, *Mar* 10 arg; Zá gránice nie ma wiéždź Król woyská: y do tego nie ma ich wiéždź áni płáceniem piáci grzywien *super haftam*, áni prośbą. *SarnStat* 301; ku którym tákowym wízech ftanów prośbam Séym niniéyfy wálny [...] w Lublinie złożyliſmy *SarnStat* 1037, 40, 117, 126, 131, 132 (13); *GosłCast* 58; Gdyby kto prosił do siebie przyaciela/ á iegoby v siebie nieprzyaciela przechowywał: izaliby wftyd miał y vprzeymość w prośbie fwoiey? *SkarKazSej* 660b, 668b; Prze fwiátości tych bogow/ ktoeś wynioł s Troiey/ Day mieyfce dziś v fiebie krwáwey prośbie moiey. Zoftañ *PudłDydo* B4v.

prośba do kogo (6): á coby po owey prośbie do Krolá Iego Mości Pánow Połłow ná Seymie/ to zá tym/ to zá owym žeby go fádzono? *GórnRozm* E2. Cf »prośbę uczynić«.

prośba od kogo (2): *ConPiotr* 33v; miéwáliſmy częfté á gęfté prośby od poddanych nálfych [...] / którzy byli áż do tego czáfu wciáżeni y vtrapieni/ á práwie zniłczeni wielkiemi á częftými podwodámi wftáwicznými *SarnStat* 971.

prośba od kogo [= w czym imieniu] (1): pokornemi prośbami od ich wszech prosiemy: raczysz WKM powinowactwo swe krolewskie rozpomnieć, na ktoeś się nam zdawna obwiázawszy Panem Bogiem poświadczył *Diar* 21.

prośba ku komu (2): Gdy bela rzecz okolo zamknienia drogi do Sliáfka acz bely rozne kv nám prozby poddanych nálfych. [...] natemeſmy zoftali aby to zamknienie y zapowiedz drogi tak długo trwała, azby fie krziwdy i fkody [...] nagrodzili *ComCrac* 12v; *ConPiotr* 33v; [*ZapWpolActCon* 1546 14/2, 1549 14/43].

prośba o co (1): Deprecatio – Odprośzenie, prozba o odpufzczenie. *Calep* 309a; [*ListyPol* II 1548/182].

prośba za kim [= wstawianie się] (5): Z listu wń [...] wyrozumielichmy prozbę wń zaKasztellanem Gnieznńnskĩm zaktorym yodiezdziáć vstnies wń przyczyniał się *ActReg* 126, 170; *WujNT Matth* 20 arg. Cf Ze zdaniem przydawkowym nawiązującym.

prośba o kim, o czym (2): W Prośbách o Gołotách/ y Inquilinách/ (Komornikách) tułájących fie/ poftánawiamy: [...] *SarnStat* 666. Cf Ze zdaniem przydawkowym.

Ze zdaniem przydawkowym [w tym z zapowiednikiem: o tym (1); (a)by, žeby (13), iż (1)] (14): gdy ku iego K.M. prośba bela od wlfytkiego zebrania seymu [...], aby onego pańftwa [*Wielkiego Księstwa Litewskiego*] poddane iego K.M. przywiódł aby thefł taką fprawa [...] niefł powinni bely *ConPiotr* 33v; Miasta vprzywileiowane W.K.L.^{go} donosiely tezdo nas prozbę swą otym iż pozyski niesłuszne przedtym nanich wkłáďáno *ActReg* 46; *SarnStat* 170, 1026; [*ZapWpolActCon* 1546 14/2, 1549 14/43]. Cf »prośbę uczynić«, »na prośbę«, »z prośbą«.

Ze zdaniem przydawkowym nawiązującym do dopełnienia dalszego w zdaniu nadrzędnym [za kim žeby] (2): *GórnRozm* E2; wkilka dni potym przyniesiono y zdanie yprozbe. Za Panem Woiewodą Poznanskim, zeby dla opatrzenia zdrowia doSandomierza mógl odiachac *ActReg* 127.

W *połączeniach szeregowych* (18): thákże też krol ma być tákowey ftałofci/ iż áni przez prozby áni przez przycziny áni przez dáry [nullo precaminum interventu] nie ma odstępować od drogi fprawiedliwości. *HistAl* G3v; *LubPs* cc5 marg; *Mqcz* 295b, 305d, 452d; Ale wiecie w. m. co niewfytliwe czyni białegłowy? naprzod złe wychowanie: pothym wfátawiczna prósbá męfzczynika: więcż zdrádá: nuż dáry: vboftwo: nádzieiá: ná ofátatek boiażń/ j tyfiac inych rzeczy/ ktore pod czás/ y iednę fwięcicę ze ftáteczności zwiodá. *GórnDworz* L17, O7, Aa3, Aa4; *CzechRozm* 219, 241v; *ModrzBaz* 66v; *SkarJedn* 263; *SarnStat* 122; Drudzy prósbą, pochlebftwem, ábo też zmyfłonym Naboženftwem biorá chleb ludziom omamionym. *KlonWor* **, *ded* **2, *k.* **2; *PudłDydo* Bv.

W *przeciwstawieniu*: »upor ... prósbá« (1): Lárgiryus [...] vczyniń rzecz do nich [...] / winuiac częścią ty ktorym dłužno iż fie niemiłościwie z dłużniki obchodzą/ winuiac też dłużniki iż fwoim vporem chcą ludzkie pieniądze mieć á nie prósbą. *BielKron* 108.

W *charakterystycznych połączeniach*: częste (a gęste) prósby(-a) (3), daremne, długie, krwawa, łaskawa, mała (niemniejsza) (2), obopolne (2), osobliwa, płacziwe, potrzebne, pożyteczne (2), przedzięczna, różne, skryta, słuszná (5), szalona, ważne (ważniejsza) (2), (nie)wstydliva (3), zapalczywa, zdrożna, żałobliwa, żalosna, żądliwa.

Zwroty: »dosyc (u)czynić prósbie(-am, -om)« = *satisfacere petitis a. postulationibus* *JanStat* [szyk zmienny] (10): Doffycz czyniacz prozbie poflow Ziemičkih poddanych naflych zoftawyemy w mocy statutu nas Piotrcowfki na Seymie valnem vczynioni *ComCrac* 14, 14v; *LibLeg* 11/137; A gdy Ráguel żądał gości áby fiádáli zá ftoł/ rzekł do niego Thobiafz/ ia tu dziś chlebá ieść nie będę/ áż pirwey prósbie moiey fłowem iednym dofyc vczynińz/ to iefť/ iż mi corę fwoię Sarę zá małżonkę daľz. *BielKron* 97v; *SarnStat* 174, 389, 487, 917, 971, 1026.

»prosbami, z prosbami nalegać (a. nalec)« (2:1): *MurzHist* D; *SienLekAndr* a3; Iákiemi mię córa ma námilfza prosbami Náľęze? *ZawJeft* 32.

»odmowić (a. odmawiać się) prósbie« (2): *OpecŻyw* 82; nigdyby żądliwéy/ Hárdzie fie nieodmawiaľ prósbie zápalczywéy. *GosłCast* 58.

»odprawić w prósbie« (1): Potym Senatowie sfuľźnie odpráwili żony w ich prósbie. A ony nic nie otrzymawľzy/ wrociły fie záś do fwych domow. *HistRzym* 72v.

»nie odrzucić prósby; z prósbą odrzucon« (1;1): Vnizenie proszę zebys go WKM wmiłosciwą łaskę swá Panská przyiac raczył [...]. Niewątpiac ze zprożbą swá od łaski WKM. odrzucon nie będę *ActReg* 116; *WujNT* 310.

»(po)zwalać (a. zezwalać), przystać, przyzwolić na prósbę(-y); przyzwolić prósbam; za prósbą pozwolić« = *petitionibus annuere* *JanStat*, *JanPrzyw*; *precibus acquiescere* *HistAl*; *acquiescere sermonibus* *Vulg*; *petitioni consentire* *JanStat* [szyk zmienny] (6:1:1;1:1): *HistAl* D4; A gdy [Abram] przyfthał ná prósbę iey [Cumque ille adquiesceret deprecanti]/ wzięła Agár Egyptfką fłużebnicę fwoię [...] y dała iá mężowi fwemu zá żonę. *Leop Gen* 16/2; Niechćieli fie dáć viac á przyzwolić prósbam iego *Leop Iudic* 19/25; A Rapftin Zamek iego [Spitka] ná fię Krol wziął/ tylko Melftiná żenie iego zá prósbą Krol pozwoliľ *StryjKron* 587; *WujNT* 310; ZWaláiac ná prósby ziem Brzéfkich y Inowłocławfkich wfátawiamy: áby oboiéy téy ziemi ieden Seym ziemfki w Rádzieiowie ná potym był fkládan. *SarnStat* 32, 318, 944, 1212, 1216.

»prośbę przyjmować (*a. przyjąć*); prośba przyjęta« (3;1): *LibLeg* 7/41v; A rzekli Ieremiałzowi prorokowi/ Prośbá náfzá niechay od ciebe [!] przyięthá będzie [*Cadat quaesumus oratio nostra in conspectu tuo*]/ á modl fię zá nas Pánu Bogu twemu *BibRadz Ier* 42/2; Vlituy fię/ á przymi prośbę mą láfkáwie/ Mátká zá fynem proši *GórnTroas* 48; *SkarKazSej* 671a.

»prośbą(-ami) (przy)wieść (*a. przywodzić*), przypadać (*a. przypędzić*), przymusić, przywiedziony, przymuszony, przypędzony« = *petitionibus coactus a. inductus JanStat* [szyk zmienny] (3;2:1:3:1:1): *BibRadz I* 10b marg; [*Lot rzekł do aniołów*]: Prośzę pánowie sftápcie do domu ługi wáfzego/ a iutro ráno poprowadzę was gdziee każecie. A gdy niechcieli przypędził ie ktemu prośbą *BielKron* 12; *HistRzym* 72, 92; *RejPos* 111v; *SkarŻyw* 362; záwždyfmy ták my iáko przodkowie náfzy o tym myślili/ y pány fwé [...] przez niemáły czas vpomináli/ y prośbami náfzemi do tego wiedli: áby [...] *SarnStat* 1019, 175, 844, 1217; KAZIMIERZ SPRAWIEDLIWY/ prośbą przywiedziony/ Pánstwo rządził *KlonKr wstęp* A3v.

»prośby (*G sg a. A pl*) słuchać; słyszeć prośby« (2;2): My flifchancz ych prozby obopolne yeftefzmy ym dworv náfchego dozwołyły *MetrKor* 26/62 [*idem*] 26/62; *GórnDworz* C2v; [*Symeon słupnik*] Dwoie ná dzień ludziom kazánie czynił/ wielką wjmową j náuką duchowną [...]. Po kazániu prośby káżdego fluchał/ á co mógł pomagał. *SkarŻyw* 31.

»prośbę(-y) (u)czynić, czyniący; prośby czynienie; prośba uczyniona« [*w tym: do kogo* (5), (*a*)by (8)] = *petitio oblata JanStat, JanPrzyw; petitio facta JanStat* [szyk zmienny] (12;1;1;4): *LibLeg* 11 /48v; *ComCrac* 11; *GroicPorz* z2v; *RejZwierz* 41v; *BielKron* 330v; *Precator*, Modład fię/ cziniąci proźby. *Mqcz* 320b; *RejPos* 220v, 248v; Nikodem z Iozfem vczynili prośby/ By ciáło z krzyża przespiecznie zdiąć mogli *ArtKanc* D10; *ActReg* 106, 170; Litánia Greckie flowo ieft [...]: wykłada fię prośby czynienie/ ábo fupplikácy/ bądź o przyczynę/ bądź o rátunek kogo profząc. *LatHar* 171; *SarnStat* 40, 886, 951; *PudłDydo* A4v; [Iż krolowa jej m(ilość) o jedną rzecz dwie prośbie ku nam uczynić raczyła *ListyPol II* 1548/182]. Cf »za prośbą uczynioną«.

»upominać prośbami; napominać (*a. upominać się*) z prośbą« (3;2): *DiarDop* 113; máiętności twoich nie oddaway drugiemu/ ábyś záfię záłuiąc nie vpominał mu fię tego z proźbą [*ne ... preceris pro eis*]. *BibRadz Eccli* 33/20; [*papież*] krolá vpominał y proźbami y groźbami/ áby tey żony Boleniey poniechał/ á z pierwżą miefzkał. *BielKron* 212, 203; *BiałKat* 196.

»prośbami (u)prosić (*a. prosić się, a. dopraszać się*); z prośbą prosić« = *precibus postulare Vulg* [szyk zmienny] (10;1): *MetrKor* 26/62; Allexender za trzi dni nic nieiadł, aż go wózitek dwor prozbami ledwo vprofił. *BielŻyw* 105; *ZapWar* 1545 nr 2646; A nie może nam tego przed WKM naszym MP nikt [...] inaczej wykładać, jedno iże się my tego słusznie u WKM swego MP pokornymi prośbami dopraszamy, abyś nas WKM przy tych kondycjach, ktore na tej karcie podawamy, zostawić raczył. *Diar* 47, 21, 46; *Leop 2.Mach* 12/24; vpadł przed nogámi iego/ profząc go pokomemi prośbami/ áby sfthąpił do domu iego *RejPos* [254]; *BudNT przedm* b5; *KochFr* 23; *GosłCast* 48.

»wysłucha(wa)ć (*a. wysłyszeć*) prośby(-ę) (*A*), prośby (*G sg a. A pl*), prośby (*G*); wysłuchać, wysłuchany w prośbie(-ach); wysłuchane prośby« = *audire vocem Vulg; exaudire, locum dare precibus, ratae preces Mqcz* [szyk zmienny] (5;2:1;2:2;1): Tego dlá ímiluy fię nademną móy miły fynu/ wyflucháy pollednięý prozby mé. *OpecŻyw* 81, [80], [80]v, 81v; *ForCnR* B4; *DiarDop* 98; Mowił

zås Samuel do wfłyfłkiego ludu Ifráelfkiego/ Atoż maćie/ żem wáfłfe proźby we wfłzyłtkim/ ocośćie iedno mowili do mnie/ wyfluchał/ á połtánowiłem nád wámi Krolá. *Leop* 1.Reg 12/1; *LeszczRzecz* A6v; *Mqcz* 19d, 196c, 347d; profzę twej miłości ábych był wyfluchan w mej proźbie/ áby on przed fwą łmiercią był wypufłczon do domu fwe^{go}/ áby żonę/ dzieci y czeładz fwą rołpráwił *HistRzym* 119, 119.

»(wz)gardzić prośbą(-ami), prośby (A)« = *fastidire preces* *Mqcz* [szyk zmienny] (2:1): któryś nie tylko ludzjom ich ná prośby pokorne niechciał wczynić żadnego miłofierdzya/ ále y kapłáńskie prośby fług bożych wzgardziłes *BielKron* 110; *Mqcz* 119b; [Bernat S.] wziął ciáło Boże ná pátynę: wynidzie znim przededrzi gdzie było Książę/ y [...] mowić do niego pocźnie: wzgárdziłes prośbą náłżą fług tego Pána ktorego widziłz/ oto łam Pan do ciebie idzie *SkarŻyw* 165.

»prośbam, prośbą dać się zwyciężyć; prośbą(-ami) zwyciężony, skłóniony, ubłagany, zniewolony« = *petitionibus acclinatus, precibus victus* *JanStat* [szyk zmienny] (1:1;4:1:1:1): [Assambeg wołá do Skanderbega:] będzie to łtwoią pochwałą gdy to miłofierdzie nádemną okazałz/ puścílz mię wolno łtą trochą ludzi/ niżliby wielkie wołko poráził/ á tak day łie dziś prośbam moim zwyciężyć. *BielKron* 253, 253; [św. Małgorzata królowa węgierska] Cześłto prośłá ktorey łiołtry/ áby iá chwołłáá áłz do krwi: ktore ácz niechćiały/ ale iey prośbámi zniewolone/ biły iá łamy nád nią płácząc. *SkarŻyw* 160, 249; *StryjKron* 335, 452; Lecż fię wđdy od tego pohámował/ vbłagány prośbámi Plácidy żony fwey *CzechEp* 378; My tedy ich [połłów ziemskich] prośbą zwyciężeni [...] Dekret [...] o mężobóycách zá náłżym y Rad Krółestwá náłżego zdániem wczyniony/ káżimy/ y ón ábroguujemy *SarnStat* 608, 957.

Wyrażenia: »pilna(-e) prośba(-y)« = *instans petitio* *JanPrzyw* [szyk 6:2] (8): *ZapWar* 1545 nr 2646; *DiarDop* 108; Choćiażby też włtác niechćiał áby dał iemu/ przeto że ielt przyiaćiel iego/ włzákoż dla pilney prośby [propter improbitatem eius] iego włtanie y da mu ile potrzebuie. *BibRadz Luc* 11/8; *ZawJeft* 22; [Yelt pylna prołzba náłza ku VM By VM raczila łprawyedlywołcz náłchemv łzwłfádowi łpoddanymy łzwogimy wczynycz *ZapWpolActCon* 1546 14/2, 1549 14/43]. Cf »na pilną prośbę«, »za prośbą pilną«.

»pokorna(-e) (napokorniejsze) prośba(-y)« = *supplicium* *Mqcz*, *Calep*; *supplicatio* *Mqcz*; *supplex petitum* *JanStat* [szyk 15:5] (20): *MetrKor* 26/62; *OpecŻyw* 82,152v; *ZapWar* 1545 nr 2646; prosiemy WKM swego MP swemi napokorniejszemi prośbami [...], nie racz WKM dopuszczać stanowi temu [tj. duchownym] tak uciskać RP swojej *Diar* 46, 21, 47, 49, 74, 88; Ná ołtátek mnie máłki włáłney/ żony/ y dzyeći fwych pokorne prośby pomiatałz *BielKron* 110; *Mqcz* 305d [2 r.]; *RejPos* 248v, [254]; *Calep* [1035]a; dofyc czyniac pokornym prośbam poddánych náłżych/ Státutem ninieyfzym łkazáłifmy/ y łkázuiemy: áby [...] *SarnStat* 917. Cf »na prośbę pokorną«.

»prożne prośby« (1): *Preces irritae*, Próżne dáremne proźby. *Mqcz* 347d.

»serdeczna prośba« (1): *Obsecratio* – Serdeczna prozba. *Calep* 716b.

»unizona(-e) prośba(-y)« (3): Słuchayże co wczynić Pan raczył/ widząc y onę błędną nádzyeię iego [łługi] widząc y ono wyznánie iego wyłłepkow łwoich/ widząc też onę pokorną á vnizona prośbę iego á záłobliwe łerce iego *RejPos* 248v; *ActReg* 106, 108.

»uporna(-e) prośba(-y)« [szyk 1:1] (2): A ieľliby niekiedy takowym liťtom z Káncelláriiēy náľzēy dla vpornēy czyiēy prośby [*per importunam alicuius instantiam JanStat 120*]/ álbo którýmkoľwiek obyczáiem przydáło fie wyniśdź/ tedy niechay będą nıkczemné. *SarnStat 910. Cf* »na prośby uporne«.

»uprzejma(-e) prośba(-y)« = *obsecratio, obtestatio Mącz (3): MurzHist R2; Obtestatio, Vprzeyma* proźbá modlenie/ poprziľięgánie/ álbo teź záprziľiężenie. *Mącz 452d, 363d.*

»usilna(-e) prośba(-y)« = *multae preces Vulg (3): Leop 2.Mach 12/24; Iednák was vľilnémi wielkimi* prośbámi Proľzē/ álbo dopómóc nie leńcie fie ľámi/ Albo nieprzeľzkadzaycie przedľięwźięciu memu *GosľCast 48. Cf* »na usilną prośbę«.

»ustawiczna(-e) prośba(-y)« [szyk 4:2] (6): *GórnDworz Aa4, Ll7; Nieľtētyľz/ com wźdy winná?* przēcť lye brzydźi mēmi Oczymá/ y prośbámi vťtáwicznēmi? *ZawJeľt 41, 41. Cf* »na prośbę ustawiczną«, »za ustawicznymi prośbami«.

»wielka(-ie) prośba(-y)« = *obtestatio Calep (10): LibLeg 11/46v; (nagľ) O Goľpodyniēy. (-)* PRoľzono iednéy wielkiēmi proźbámi/ Nie powiem o co/ zgádniecie to ľámi. *KochFr 23; ActReg 170; Calep [719]a; GosľCast 48. Cf* »na wielką prośbę«, »z wielką prośbą«.

»wiema prośba« (1): Ta świēťá Hiľtoriá o wiernyi prośbie i ľáľkawēm wyľľuchaniu tyi niewiaľty Kananeiľkiēi/ iako nas grzēľznē a miľernē ludźie/ moźē wielmi cieľzyć/ tak thēľz moźē wielē zbawiēnnych rzeczy nauczyć *MurzNT 78.*

Szeregi: »(i, ani, juź, naprzod, pierwej, podczas, to) prośba(-y), (i, albo i, ani, juź, (a) potym (i), a podczas, to) groźba(-y)« (11): *RejKup d6; A gdy pothym do Konťtántyńopolá papyēź przyyáchaľ/ nye mogľ tego ná nim Cefarz áni prośbą/ áni groźbą przewyēľć/ áby Anthemiuľá zás ku biľkupťwu przywoľiľ KromRozm III P5v, l8; BielKron 212; Vľyľzawľzy to máťká pocźęľá przywoľzić mľodzieńcá iuź prośbámi iuź groźbámi y bićiem/ áby tę táiemnicę powiedziaľ. HistRzym 72; RejPos 30, 68v; CzechRozm 68; SkarŻyw 68; Brát on mēźoboycá/ prośbą pierwej/ á potym y groźbą vźywaľ brátá/ żeby fie z niem poiednáľ GórnRozm Dv; GosľCast 27. [Ponadto w poľáczeniach szeregowych 2 r.]*

»modlitwa (a. modlenie), (i) prośba« [szyk 4:3] (7): Wyľľucháy miľy miľtrzu gľofu matki twē miľē/ botz nieieľť podobno/ abys to odmowil tako ľlodkiē modlitwie ij pokornē proźbie. *OpecŻyw 82; Supplicatio, modlyenyē, proźba, petitio veniae prioris erroris BartBydg 153b; Mącz 320b, c, 363d; Calep 846b. Cf* »z modlitwą, z prośbą«. [Ponadto w poľáczeniach szeregowych 2 r.]

»prośba(-y), (i) namowa(-y)« [szyk 2:2] (4): A tám będąc z nią poľpoľu/ iáko ten ktory miľowaľ/ pocźáľ vźywać wľzyťkich prośb/ wľzyťkich namow/ wľzyťkich chyťrości/ áby iá przećiwko ľobie wćzyniľ ľľonńá. *GórnDworz Bb2v. Cf* »na prośbę i z namowy«, »za namową i prośbą«. [Ponadto w poľáczeniach szeregowych 2 r.]

»prośba i (albo) napominanie; prośba (i) z napominaniem (a. upominaniem)« [szyk 4:1] (3;2): *OpecŻyw 81; OpecŻywSandR nľb 3v; Pothym [cesarz] obroćiwľzy fie ku Ellektorom y innym kľiáźēthom/ ľáľkáwá prośbę z vpominániē do nich wćzyniľ/ áby Kroľowi wybráńemu/ rády wierney y pomocy ľwey chćiwie vźyczáľi. BielKron 330v; Moiá tedy prośbá y z nápominiē [..] tá ieľť/ áby fie w ćzás wľzyľcy y X(śiadz)K(anonik) teź z nimi vpámiēťáľ/ á opuściwľzy te Máteologi/ do ľámego fie ľľowá Boźego z ľercá ľzczyrze wdáľi CzechEp 260. Cf* »z napominaniem albo prośbą«.

»płacz (*a. łzy*), (*i, ani*) prośba(-y)« [szyk 3:2] (5): *OpecŻyw* 152v; *GórńDworz* Aa6; *IAko Lábec* żałośnie śpiewa vmiraiąc/ Ták ia [*Dydona*] też oštátecznie ten list połyłaiąc. Ktory piłzę/ nie przeto/ bych cie [*Eneasza*] śwemi łzami/ Zmiekczyć miałá (bo próżno) tákże y prośbami. *PudłDydo* A4v. Cf »na płacz i prośbę«, »z prośbą i płaczem«. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»prośba i pokłon« (1): Táci byli/ Dátán/ Chore y Abiron. ktorzy gdy się vpamiętać niechcieli/ á ná iego [*Mojżesza*] prośbę y pokłon niłki [...] dbać nic niechcieli: on [...] prześtrzegł lud *SkarŻyw* 483.

»prośby i pokusy« (1): Czego gdy się dowiedział Aurelianus/ po długich prośbach y pokuśach/ nákoniec ziednáł v Cefarzá Domicyaná/ áby z ziemie Domicillá wywołána/ á ná wysęp Poncyáńki wygnána była. *SkarŻyw* 435.

»prośba(-y) i przyczyny« (4): inšzy vmył był weń wstąpił o Lántgráfá/ ktorego prośbami y przyczynami nie mógł zwiężenia wybáwić *BielKron* 235. Cf »za prośbą i przyczyną«. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»rada(-y) i (a) prośba(-y)« [szyk 4:3] (7): A tu sie ćwicz á vcz káždy przełożony świátá tego/ [...] iáko na czyie śtaranie małz co czynić/ á vważ fobie ząwždy pirwey káždą rádę y káždą prośbę v siebie/ nacž á ku iákiemu sie końcowi ściąga *RejPos* [323]. Cf »za radą a prośbą«. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»wola i prośba« [szyk 4:1] (5): Drugie tesz v m. prosche m. kroliv [...] abis vczinil dla naschej prozbi y woley abisz wipwfczyl dwa wyeznie czo są wobertinską bytwe poymany *LibLeg* 11/47v, 10/123v, 124v, 125, 11/46v.

»prośba i zaklinanie« (1): Profzę was brácia przez imię Páná náłzego IEZV Chrytá/ ábyście wżyfcy iedno mowili/ á nie było miedzy wami odśzczepieńtwa y rozerwánia. *I.Corint: I.* TE prośbę y to ząklinanie wielkiego ługi Bożego Apoštoła Chrytuśowego/ muśim z ochotą przyimowác/ iefliłmy Chrześcijanie *SkarKazSej* 671a.

»prośba(-y) i (a) (za)wołanie« (2): Dla tego prośbą Połłów náłzych ziemłkich/ y wołaniem [*petitionibus ... et clamoribus JanStat* 200] niktórych poddáných náłzych poruśzeni y prawie przymuśzeni/ vstáwiamy: áby [...] *SarnStat* 175. Cf »na prośby a zawołanie«.

»prośba(-y), (*i, a*) żądanie(-a) (*a. żądliwości, a. żądność*)« = *petitio et inquisitio PolAnt; rogatus accersitusque Mqcz; vota et preces JanPrzyw* [szyk 14:9] (23): Ie⁸⁰ Krolyewłzka Mcz [...] y theralfz śtaracz łzye pylne otho raczill, abi żądnołczy y profzbye pana Woyewodzyney wthim dołlicz vczynyl. *LibLeg* 11/137, 10/64, 11/48v, 59, 59v, 185; *ZapWar* 1545 nr 2646; Ná to Efther odpowiedziála [*królowi*]/ Żądanie moje y prośbá ma tá iefł. *BibRadz Esth* 5/7; Imploratio, Żądanie/ Zálófna prośbá. *Mqcz* 306b, 269d, 315c, 357d; *StryjKron* 667; *WujNT przedm* 3 [2 r.]; *SarnStat* 1026, 1183. Cf »na prośbę i żądanie«, »za prośbą i żądaniem«. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

Wyrażenia przyirnkowe: »z prośby« (2): Potym ś. Dunstánus ná Biłkupstwo Wirgoniyłkie y zás ná Longoniyłkie/ ná oštátek ná Arcybiłkupstwo Kántuáryłkie [...] nie ták zchući fwey iáko z prośby y potrzeby kościelney wzięty był. *SkarŻyw* 509, 235.

»na prośbę(-y)« = *ad petitionern(-es), ad supplicationem HistAl, JanStat, JanPrzyw; rogatu Mqcz; ad instantiam, ad requisitionem, ad vota, per petitionem JanStat; precibus, ad preces JanPrzyw* (98): Iezu ktorys na prozbę żydowłką wypuściwłzy Barabálza w ręczę kathowłkie będącz niewinien był podan.

TarDuch C3v; *FalZioł* I 136b; *LibLeg* 8/132v, 10/152; Zeznała yłch na proźbą panyei kierfkiey lyala wołk na wodą dochodzac thego, ktho yey bil pyenyadze vkradł *LibMal* 1544/83v; *ZapWar* 1545 nr 2646; *HistAl* G5, G5v; *KromRozm* III P5v; *BielKron* [84²], 108v, 109v, 110, 160v (22); Nullus locus preci, Zádнім fie obyczáyem nie chce dáć vžić/ nic nie chce dáć ná żadną proźbę. *Mącz* 320b, 388d; powiedziałeś w.m. iż te białełowy/ ktore bywáią profzone/ nigdy ná prośbę nie czynią/ á te ktorych nikt nie proši/ łáme zálie profzą. *GórnDworz* Ll7v, Cc8v; *HistRzym* 63; *CzechRozm* 210; *SkarŻyw* 312, 362, 582; *StryjKron* 180, 308; *CzechEp* 378; *ActReg* 164; *WujNT* 512; VStáwiamy/ iż iefli kto pozowie/ álbo kogo wyzowie do łádu o rány: Woźny ná prośbę ránného/ rány niech obeýrzy dołtátecznie *SarnStat* 616; NA prośbę Połłów Ziemłkich: Połtánawiamy Roki ziemłkie w ziemi Nurzkiéy/ áby po trzy kroć do roku były łádzoné *SarnStat* 741, 32, 179, 485, 488, 530 (30); *KmitaSpit* C3; *PowodPr* 37.

~ Ze zdaniem przydawkowym (1): NA pilną prośbę Połłów Woiewódtwa Bełłkiego/ áby Roki Żiemłkie w tym Woiewódtwie były łádzoné obyczáiem nižéy opifány. Połtánawiamy [...] *SarnStat* 732.

W połączeniach szeregowych (2): A iżebyłmy tákowého pokoju wieczného y zgody [...] łtrzegli y chowáli: obiecuiemy [...]: iż ná żadného człowieká prośby/ przywiedźienié/ napráwę/ ráde/ álbo rofkazánié [...] niebędziemy ani przywiedźd fie damy przeciwo temu co czynić *SarnStat* 1070, 886.

Wyrażenia: »na nabożną prośbę« (1): [Kazimierz syn Bolesława Krzywoustego prosił papieża] áby mu ktorego męczeniá kości święte do Polłki posłał: ktoregoby łobie zá mury y nawyłzłzą obronę páńłtwá łwego mieć mogł. Ná taką nabożną prośbę łkłonić fie dał Papiełz *SkarŻyw* 403.

»na prośbę napartą« (1): náuka w.m. iefł/ ábyś vłłnie żadney rzeczy nie prošił/ bo łnadź to iefł iey obyczáy [...] nie czynić nic/ ná prośbę nápartą. *GórnDworz* O4.

»na pilną(-e) prośbę(-y)« = *ad instantes petitiones* *JanPrzyw* (3): *GórnDworz* Bbv; ná pilné prośby ich [panów, szlachty itd.]/ które do nas z pokorą czynili/ [...] nižéy nápiłané Práwá [...] ná wieczné czáły trwác pozwalamy. *SarnStat* 886, 732.

»na prośbę pokorną« (3): A tako Iezus na prozbę ijch pokorną/ obietzáł fie s nimi bytz przez iutro/ to iefł przez łrodę tzaly dzień. *OpecŻyw* 78v, 78v; *BielKron* 110.

»na prośby uporne« (1): któreby [rozterki] mogły fie włcząć/ gdybyłmy dopułcili winy náłże nam z łádwów náłżych przychodzącé łługam ábo innym poddány náłżym ná ich prośby vporné [*ad eorum importunas petitiones* *JanPrzyw* 9] wyciągác od tych/ którzy Nam ná nie bywáią łkazáni. *SarnStat* 887.

»na usilną prośbę« (1): ná vłłną prośbę [*adpetitionem instantem* *JanStat* 228] Naiáłnieyłżého Książęciá Pána náłżého Pána Kázimiérzá [...] włzyłtkim y káždému zołobná [...] od płacé y dzieięćiny/ trzydzieści lat od daty teráznieyłżéy zupełną/ y włzeláką dáiemy wolność. *SarnStat* 186.

»na prośbę ustawiczną« (1): [Aleksander] iechał do Grecyey Epiru/ włzákże potym ná prośbę vłtáwiczną przyiechał do Mácedoniey. *BielKron* 123.

»na wielką prośbę« (1): Abowiem pánowie/ wielekroć/ gdy czego dla kogo ná wielką/ á z vłłłowániem prośbę/ nie vczynią [...]: poczynáią więcż od niego łtronić/ áż ku temu przydzie/ iż im tákowy człowiek ná wieki obrzydnié. *GórnDworz* K7v.

Szeregi: »na prośbę i z namowy« (1): KAżimirz śprawiedliwy kfiążę Sędomirskie/ potáiemnie wybran zá Monárchę przez biskupá Godeoná y przez inne pány w Krákovie/ ktory fie śtego bárzo wymawiał [...]/ wśákże ná proźbę y z namowy ich przyiął. *BielKron* 356.

»na płacz i prośbę« (1): [św. Wincenty z Walencyje] Drugie tákże dziecię ná płacz y prośbę mátki ku żywotu modlitwą fwoią przywrocił. *SkarŻyw* 311.

»na prośbę i usiłowanie; na z usiłowaniem prośbę« (1;1): wrociła fie vboga dziewczká do fiołtry ná pole/ niechcąc tego żadnym obyczáiem powiedzieć/ ná pilną prośbę y vśiłowanie liełtrzyne/ co fie iey w onym domu stáło. *GórnDworz* Bbv, K7v.

»na prośby a zawołanie« (1): [Jezus] dármo á s fzczyrego miłosierdzia śwego vleczyć á oczyścić raczył nędzniki ony/ iedno tylko ná málucżkie prośby á ná krocuchne záwołanie ich [trędowatych]. *RejPos* 214v.

»na prośbę(-y) i żądanie« = *rogatu accersituque Mącz; votis et precibus JanPrzyw* [szyk 3:1] (4): Item powyada yłch jagna Michalczewa czo Vcziekla ośtudziła z zona Climka zduna Schymkowego śyna [...], A vczyniła ośthudzenye tho na proźbą y zadanye Schymkowe Maczechy thego tho Climka, ze yą byli zdomu oycza śwego wiłtrichnall. *LibMal* 1544/89v; *Mącz* 357d; iż zá śpólnym zwoleniém/ y ośobliwą przeciwno nam miłością [...] zośtáliłmy Królem ná żądanie y prośby Pręłatów/ Pánów wśyśtkich/ Rad/ y Rycérłtwá *SarnStat* 941, 977. ~

»z prośbą(-ami)« = *rogans Vulg; suppliciter Calep* (19): *LibMal* 1547/131v; *Leop Sap* 19/3; A ták gdy [Numma Pompilius] był w lecie XXXX. przyiecháli k niemu pośłowie z Rzymá żádaiąc go ná kroleśtwo. Niechciał ná to przyzwolić/ wśákże gdy częśto ślano do niego s prośbami/ przyiął. *BielKron* 101; *Mącz* 358a; *BielSat* L3v; *BudBib* 2.Mach 9/18; *BielSjem* 26; Suppliciter – Zukorzenim, zproźbam. *Calep* [1035]a; *GosłCast* 50.

~ *Ze zdaniem przydawkowym* (1): Przeto przyśłá do krolá Sálomoná mátká iego Bethśábea z wielką vć[ć]iwością á prośbą/ áby to krol raczył vczynić [dać Abizag Sunamicką za małżonkę Adoniasowi] *BielKron* 76.

W połączeniu szeregowym (1): Lub z prośbą/ lub téż z płaczem y z pocałowaniem/ Podź ku niemu. *ZawJeft* 41.

Wyrażenie: »z wielką(-imi) prośbą(-ami)« (4): oni zaś [...] poczęli zwielkiemi proźbami nálegáć/ aby śobie/ i żonce i dźiatkám fwoim i inśzym powinowatem źle i niesławy nieczynił *MurzHist* D; Gdy Cefarz Henryk do Włoch przyiachał/ zwielką prośbą S. Romuáldá do śiebie przyzwał *SkarŻyw* 575, 200, 527.

Szeregi: »z modlitwą, z prośbą« (1): Praecario, pro adverbio acdpitur, S modlitwą/ z proźbą. *Mącz* 320b.

»z napominaniem albo prośbą« (1): Zmnogim napominaniem (albo prośbą) prośili nas [2.Cor 8/4] *BudNT przedm* b5.

»z prośbą i płaczem« (1): Potym [św. Medard] na Biskupśtwo Wiromándeńskie zwielką prośbą y płaczem ludu onego nowo do Chryśtuśa náwroconego/ ledwie fię vżyć dał. *SkarŻyw* 527. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

Cf »z prośbami nálegáć«, »napominać z prośbą«, »z prośbą prośić«. ~

»za prośbą(-ami)« = *postulationibus JanStat, JanPrzyw; rogatu Modrz; instantia, petitionibus, ad petitionem JanStat (86): LibLeg 11/11, 134; KromRozm II d2; UstPraw K2v; Ten [papież Grzegorz IV] też wstąpił mając Liſtopadą święcić święto wŕzech świętych/ za prośbą Ludowiká Cefárzá. BielKron 171, 97v, 226, 301, 314, 332, 386; Mqcz 320b; GórnDworz N3v; ModrzBaz 44v; SkarŻyw 249; My infzey ſprawy dodać iemmu [!] nie mogli tilko za prozbą iego, daliſmy iemu Intromiſią wrzędownie wdom i wStodolę ZapKoſcier 1580/5v, 1580/21v; GórnRozm D2v, G4v; Nie zaprozba Pana Gniezninskiego iednoſam zſwey chęci załuiac calamitatem iego roſkazałem był przez Pana Sędziego Poznańskiego do wm NMPana wrzeczach iego ActReg 83, 109; Phil F2; LatHar [+11]v; Ciężkimi ludźi náſzych krzywdami y wielkiemi przyczynami przywiedźieni/ za prośbą wŕzyſkich ſtanów [*cunctis Regni ordinibus flagitantibus JanStat 71*] onę wstąwę [...] znoſimy y káżimy SarnStat 1239, 12, 394, 485, 486, 511 (38).*

~ Wyrażenia: »za prośbą pilną« (1): strony IMPana Gniezninskie^{mv} obiecał zaprozba wMMPana pilną ktorą imieniem wm wczynił y przyczyną limitować Actią iego ActReg 170.

»za prośbą uczynioną« = *petitionibus oblati JanStat (2): KTemu za prośbą Poſłów Conſtitucią Séymu Lubelſkiego w Roku 1569. wczynioną [...] przy mocy we wŕzem zoſtawuiemy SarnStat 864, 958.*

»za ustawicznymi prośbami« (1): Wŕzakże po kilku lat za wstáwicznymi iego [Kolumba] prozbami á nawodem/ widząc męžá kthemu chćiwego á ſpráwnego/ kazał mu ſpráwić wielki Okręt ieden/ á dwa mnieyſze BielKron 440v.

Szeregi: »za namową i prośbą« = *consilio atque petitionibus JanStat (2): Zá namową rad náſzych y prośbą poſłów ziemſkich/ vchwaliliſmy wojnę álbo ruſzenie poſpolite UstPraw K3 [idem] SarnStat 117.*

»za prośbami a nawodem« (1): BielKron 440v cf »za ustawicznymi prośbami«.

»za prośbą(-ami) i (a) (za) (po)zwoleniem (a. zezwoleniem)« [szyk 4:4] (8): Diar 41; Woiewodźstwo Ráwſkie ácz Proces nowy przyięło/ wŕzákož za zwoleniem á prośbami Poſłów z niego ma być wiecznie wolne od pámiętnego UstPraw K2v [idem SarnStat 822]; Z Wrodzonéy dobroci y láſki náſzey królewſkiey/ za pozwoleniem PP. Rad wŕzech zgodnym y prośbą Poſłów Ziemſkich. [znosimy dekreta] SarnStat 153, 88, 822, 862, 1207, 1208.

»za prośbą i (za) przyczyną(-ami)« (3): ActReg 170; iż Król Zygmunt wstąpił mieſczánom Káliſkim ſkład w Káliſzu za prośbą y za ſłufznými przyczynami/ ták dla poprawy miáſtá iáko ku zamku SarnStat 981, 206.

»za prośbą(-ami) i (a) (za) radą(-ami)« = *postulationibus et consilio, de consilio et instantia JanStat [szyk 3:3] (6): LibLeg 11/40; I umiały to JKM sobie ciężyc a szukać takowych obyczajów, jakoby się to JKM nagrodzić musiało znacznie, lecz za radą a prośbą senatu swego Rad Koronnych puszcza to mimo się. Diar 64; za prośbami Poſłów od Rycérſtwá y rádami Rad [postulantibus Nunciis Nobilitas, et consilio Consiliariorum JanPrzyw 55] náſzych koronnych zdáło ſie nam bydź potrzebno/ ábyſmy to wedle powinowáctwá y opiánia náſzego tu ná tym léymie náprawili SarnStat 13, 97, 958, 1227.*

»za prośbami a za rozkazaniem« (1): vmyflilichmy byli zaniechać pracy tak trudney/ iedno iż za prośbami á práwie za rofkazaniem wiernych Bożych/ [...] muśielichmy kończyć tę świętą pracę *BibRadz* *4v.

»za prośbą i (a) (za) żądaniem« [szyk 1:1] (2): *LibLeg* 10/63v; iż mi łzło o to/ áby tá książká wielkością y miąższością łwą ludziom nie omierzła/ zwłafzczá że się w trzecim tym iey wydaniu/ niemáło náuk y modlitw/ zá prośbą y żądaniem pewnych ludzi/ zá pomocą Pánfką przyczyniło *LatHar* 682.

Cf »za prośbą pozwolić«. ~

a. *Proszenie o jałmużnę lub datek; żebranie* (3) : przyłtapi sie żebrak do iedney zacney wdowy [...] / prośząc łámentliwym głósem/ áby mu czo przebog dáła: powthorzy raz/ y drugi y trzeci/ oney łwey prośby [...] / przedfię dobra páni/ nic oney chudzyne nie dáła *Górndworz* O4, O4v.

Szereg: »prośba i żebranie« (1): Ci zaś ktorzy się prośbą y żebraniem báwią, Zá łpráwiedliwe się y zá nabożne łtáwią. Ná Bogá, ná vbogie, ná kościoły prośzą *KlonWor* **v.

b. *Skierowana do Boga, także do aniołów i świętych; modlitwa, również wstawianie się za kimś, orędownictwo* (765) : *PatKaz* I 2v; *TarDuch* D8v; *WróbŻółt* 16/1, 85/6, 118/170, 139/7; á iefcze łnadz czásem y głos prozby moiey/ niewyleci z vlt moich á iuż ty zrozumiełz potrzebám moiem. *RejPs* 206, 22, 43v, 51v, 80, 81 (11); *SeklKat* Sv, S2, S2v [2 r.], S3, S4 (10); *RejKup* 15; náłżego miłościwé⁸⁰ pana więcyi niegniewáimy tēm náłżem ku proźbie leniłtwem do kogo inłżego mimo oń wzdychaniem i vciekaniem *MurzNT* 28v, 33, 33v, 78v [3 r.]; *KromRozm* II 12v; *LubPs* D3v, Hv, K3 *marg*, K3v *marg*, R3 *marg* (15); Y Sálonon gdy s Pánem w prośbach sie rozmawiał/ Tedy łobie napilniey to ná nim wymawiał. By go nędzą nie karał/ bogáctwem nie wznosił/ Lecż o cnotę á rozum o to pilnie prośił. *RejWiz* 14; W thym Píálmie zámyka sie potuchá y prośbá. *Leop Ps* 38 *arg*, 4. *Esdr* 12/7, *Ps* 16/1, 27/2, 6, 65/18 (12); *RejZwierz* 105; *BibRadz Ps* 116/1, *Ier* 3/21; *KochSat* C; *Prot* C3v; *RejAp* 176; *Górndworz* B5; Tá k iáko Moizelz o nim powieda: iż żaden narod nie má łobie ták bliłkiego Bogá/ iáko my mamy/ ku prośbám łwym/ Páná Bogá łwego. *RejPos* 68v; A iáko pímo powieda/ iż niebo przeraża moc iey [modlitwy]/ á nigdy żadna prośbá dla niey opułzczona nie będzie. *RejPos* 202v, 44v *marg*, 45v [3 r.], 46 [5 r.], 46v, 47v (43); *BiałKat* 206, 208v, 211, 213v, 221; *KuczbKat* 381 *żp*, 385 *żp*, 385, 390 [2 r.], 396 *żp* (26); *RejZwierz* 145v; Przyiemnieyfa iefł BOgu w Kościele modlitwá y dla łłowá Bożego/ ktorým łá Kościoły poświęcone ná tho/ áby były domem Modlitwy/ y wyłłuchánia Bożego/ y dla łpolney prośby/ ktora iefł wáżna przed Pánem Bogiem. *WujJud* 185; *BudBib Ps* 28/2, 6, 86/6; Wiele może łpráwiedliwego proźbá łkutečna. *BudNT Iac* 5/16; *CzechRozm* 199v, 203v; V ktorego [Boga]/ iefli prośimy chlebá tą modlitwą/ ktorey kłztałt nám łam iego łyn podał: á za tę prośbę opuściwłzy/ łmiemy iefć chleb? *ModrzBaz* 52v; *KochPs* 6, 16, 39, 56, 58 (10); *SkarŻyw* 15, 358; *CzechEp* 200, 282; *ArtKanc* K10v; *ZawJeft* 28; o Święci/ [...] Bronić mnie trudno/ lecz prośbą ráutowáć/ Możećie *GrabowSet* X4, F, Fv, G4v, H3 [2 r.], K3 (10); Tá k o tym łamże Pan v Izáiałzá belpiecznie mówi: Gdy wyćiągniećie ręce wálze/ odwrocę oczy moie: á gdy przyczyniáć prośb będziećie/ nie wyłłuchám was. *LatHar* [+10]v, +6v, 171, 180 *żp*, 252, 256 (12); *WujNT* 222, *Act* 1/14, 2. *Tim* 1/3, 1. *Petr* 3/12; Mátuchná bowiém/ á łyn/ wespół

z łobą chodzą/ Syn męką/ mátká prośbą/ dufzy twoiéy godzą. *SiebRozmyśl* [A4]v; *SkarKaz* 608b, 609a [3 r.]; *SkarKazSej* 657b, 660b, 663b.

prośba do kogo (16): Prośba do Ducha świętego. *SeklPieś* 6v, 6v; *Górndworz* B5; *GrabowSet* D4v; Do tegoż Syná Bożego/ świętego Thomafzá z Aquinu prośbá o rozmaíte dáry. *LatHar* 21. Cf »prośba do Boga«.

prośba ku komu (17): á iam inłsey obrony nigdy niełfukał iedno prozby moie ku tobie *RejPs* 100v. Cf »prośba ku Panu Bogu«.

prośba (na)przeciw(ko) komu, przeciwko czemu (6): 35 pǫalm Prozbá ku pánu náprzećiw łprzećiwnikom. *RejPs* Ff2v, Ff3v; A tu w nim [w psalmie] iełt proźbá ku Pánu Bogu/ przećiwko morderłtwu Antichriłtowemu/ kthory łie przećiw łprawdziwey náuce Ewányeliey łwiętey *LubPs* C2, Gv, I2v. Cf *Ze zdaniem przydawkowym nawiązującym do dopełnienia dalszego*.

prośba o co (52): *RejPs* 50v, 154 marg; *SeklKat* R4v, S3 [2 r.]; Proźbá o záchowanie przy łprawdzie. *LubPs* E2 marg, C3 marg, D2 marg, G marg, G3v marg, I4v marg (14); *Leop Ps* 38 arg; *RejPos* 209 marg; vczyń kroćiuchną prośbę o fortunne y pożyteczne odpráwienie tego nabożeńłtwá *LatHar* 664, 21, 69, 138, 180, 280 (13); Coż tedy iełt/ iż łię Pánu Bogu oná prośbá o dánie krolá nie podobáłá? *SkarKazSej* 689b. Cf »prośba o miłosierdzie«, »prośba o przyczynę«, »prośba o ratunk«, »prośba o wspomózenie«.

prośba za kogo (9): *Leop* 1.Tim 2/1; Prośbá Abráhámowá zá Sodomczyki. *BibRadz Gen* 18 arg; *BiałKat* 196; prośby za rozmaíte łtany/ ludzi żywych y vmárłych/ pożytecznie łię w nim [dziewiętym rozdzieleniu] zámýkáią. *LatHar* [+12], [+10]v; *WujNT* 2.Cor 9/14, Eph 6/18, *Philipp* 1/4. Cf *Ze zdaniem przydawkowym nawiązującym do dopełnienia dalszego*.

prośba za co [= o wybaczenie czego] (1): proźbá zá grzechy iełt odłtěpić od niełpráwiedliwołci. *Leop Eccli* 35/5.

prośba za kim (a. *pro atiquo*) (2): [Pan] niechce abyłmy rozumiełi/ żeby kogo inłzégó/ prośbę za namy rychłéi/ niłzli náłze wzdychanié przyimowáł *MurzNT* 78v; [Pytał ktoł Włocha] czémuby kołcioł w wielki piátek/ modłác łie zá włzytki łthany [...]/ nie modłił łie zá Kárdinały [...]. Then odpowiedziáł/ iż łie práwi pod owym tytułem zámýkáią gdzie iełt prośbá/ *pro hereticis, et scłismaticis*. *Górndworz* Q3v.

prośba w czym [= w jakiej sytuacji] (4): 142 pǫalm Prozbá ku pánu bogu w vdręczeniu *RejPs* F17v; *LubPs* B2v, B3 marg; Prośbá żydowłka krotka w oblężeniu. *RejPos* 213v marg.

Ze zdaniem przydatkowym [w tym: aby, iżby (76), *zaimek pytajny* (1)] (77): 130 pǫalm Prozbá iáko grzełłny ma wołác ku pánu bogu áby go nieraczył wedle wyłtěpkow iego łędzić. *RejPs* F17, 96v marg, 103, 118 marg, 120 marg, 121v marg (15); Nabożna proźbá áby łie thym łławniey rozłzyrzzáłá łławá á możność imieniá Páńłkiego. *LubPs* O3 marg; Przípominánie przecz łie wgniewie Pan wzrúfzył/ á proźbá iżbi łie łam raczył w tym zaburzeniu łłác pokojem łłoim miłółnikom. *LubPs* O5 marg, B3v, B4 marg [2 r.], B4v marg, B5 marg, C3 marg (57); *OrzQuin* Aa5v; *BiałKat* 241; RAcz Pánie miłółciwie przyiąć prośby Kołciółá twego/ áby łię przećiwnikom iego włzytkim/ y rozłiewáczom błędow/ ktore ná łwiećie płużá/ przemyłły pomyłły *LatHar* 620, 180. Cf »z prośbami«.

Ze zdaniem przydawkowym nawiązującym do dopełnienia dalszego w zdaniu nadrzędnym [aby] (2):

~ *prośba przeciw komu* (1): Prośba przeciw nieprzyjacielom aby ich wporne náfádzenie wniwecz obroćć raczył. *LubPs* S6 marg.

prośba za kogo (1): Vpominam was aby nádewšzytko były prozby/ modlitwy y dziękowania/ zá wšzyťki ludzi/ zá Krole/ y zá wšzyťki ná zwierzchności poštánowane/ aby łpokoiny y ćichy żywot wiedli *KrowObr* B3. ~

W połączeniach szeregowych (10): *KrowObr* B3; *Leop* 1.Tim 2/1; *RejAp* 71v, 156v; niechay będzie nád wodą błogofławieństwo/ wzywánié Bogá/ prośby y modlitwy: aby przy niéy była łftność Tróycé świętáy. *BiałKat* 241, 196; *CzechRozm* 240v; W tych wšzyťkich kościołach/ káplicach/ Bráctwach/ Congregácýách/Compánijách/ nic inšzego fię nie dzieie/ nie inšzego nie widzieć ani łłyszec/ iedno vłtawicźne vprzeyme prośby/ modlitwy/ żądaniá [!] dziękowania/ Płálmy/ Himny/ piołnki/ Proroctwá świętych ludzi *ReszHoz* 116, 115; *WujNT* 1.Tim 2/1.

W charakterystycznych połączeniach: *chutliwa prośba(-y)*, *długa* (2), *domagająca*, *gwałtowne*, *krociuchna*, *luba [komu]*, *maluczkie*, *miłościwa*, *mocne*, *nędzne* (6), *niedaremna*, *nieomylna*, *opuszczona* (5), *osobliwa*, *pałające* (2), *pańska* (2), *plączliwa* (4), *płatne [u kogo]* (2), *pocieszne*, *potężna(-e)* (2), *powaźna*, *przynukająca*, *rzewliwe* (2), *skuteczna*, *słuszna*, *smutne* (3), *spolna*, *sprawiedliwa*, *święta* (2), *troskliwe* (3), *uczciwa*, *uporne*, *waźna* (6), *wdzięczna [komu]*, *znamienita*, *zwierzchnia*, *żałosna* (*żałobliwa*, *żałościwa*) (8).

Zwroty: »prośby działać [= *spełniać*« (1): iż nie o co innego profić małż Chriřtułá Páná/ iedno o to co on łam obiecował: á ocz go też przedtym wierni chwalcy iego prałzáli/ á on też prośby ich dźiálál *CzechRozm* 203v.

»iřcić prośby« (1): Ciebie wzywam/ Boże mój: ty iřciłz me prośby *KochPs* 83.

»prośbą, w prořbie(-ach) modlić się; przez prořbę modlący się« = *per obsecrationem orans PolAnt*, *Vulg*; *deprecationem orare PolAnt*; *in orationibus deprecationem facere Vulg* (2:2;1): Wysłuchayźe prośby sługi twego y ludu twego Izráelłkiego/ ktorąc fię modlić będą ná miejscu tym *BudBib* 2.Par 6/21, 3.Reg 8/30; *BudNT Eph* 6/18; Dziękuię Bogu memu w káždym przypominániu was (záwždy we wřelkich prořbách moich zá wřzyťkich was/ modląc fię z wefelem) zá łpołeczność wářzę w Ewángeliey Chriřtułowej *WujNT Philipp* 1/4, *Eph* 6/18.

»prośby odda(wa)ć, oddawający« [*szyk zmienny*] (5:1): *RejAp* 70v; ofiáruy Bogu ofiárę chwały/ á odday nawyřźzemu śluby (álbo prośby) twoie. *LatHar* +8; Dániel/ zá lud Izráelłki prośby Pánu Bogu oddawájący *LatHar* [+10]v, 406, 445, 626.

»prośby odprawować« (1): Obrał tedy Pan Bog mieřce iedno/ aby ná nim dla ludzi mieřzał/ y tám od nich pokłón przyimował/ y tám prośby y potrzeby ich odpráwował. *SkarKaz* 39a.

»prořb nie odrzucać« (1): przeto [*Marta*] wiedźiálá otył/ że Pan Bog prořb S. ludzi nieodrzuca/ ále ich wyłłuchawa *BiałKaz* Dv.

»ofiarować prośby« = *supplicationes offerre Vulg* [*szyk zmienny*] (7): *TarDuch* C6; Wieczñnie pan á kápłan náłz ofiárnie prośby náłze. *RejAp* Ff3, [14], 71v [2 r.]; A tak my wřzyłcy máiac nádzyeię s thych wdzięcznych przykładów o Pánu náłzym/ iż iełt tak miłofierny [...]/ ofiáruymy mu łkrufzone łerczá a pokorne prośby łwoie *RejPos* 47v; *WujNT Hebr* 5/7.

»pocieszyć, pocieszony w prośbach« (2:1): 77 pfalm Prozbá áby nas pan bog raczył poćieſzyć wprozbách nálfych. *RejPs* Ff4, 112v *marg*; *RejPos* 262.

»prośbą(-ami) prosić« [szyk zmienny] (5): *PatKaz II* 50v; *RejPs* 167v; Prośba/ którą mamy proſić ſwiętego Ducha przed początkiem kazania *SeklPieś* 6; *RejAp* 88v; Anná Helkanowá żoná długo pokornemi prośbami ſwemi o pociefzenie ſwe proſiła/ ácz nierychło wyſłuchaná/ ále hoynie pociefzoná. *RejPos* 133v.

»przyjąć (a. przyjmować) prośbę(-y); przyjęta będzie prośba« = *percipere obsecrationem a. precationem, voci adquiescere Vulg; orationem suscipere PolAnt* [szyk zmienny] (33;2): *OpecŻyw* 190; *WróbŻołt* 142/1; Modlitwá ku pánu Bogu/ áby raczył wdzięcznie przyjmować ſłużby y prozby náſſe. *RejPs* 220, 220v [2 r.]; *MurzNT* 78v; *LubPs* ee4v; *Leop Deut* 1/45, 4.*Esdr* 8/24; *BibRadz Ps* 6/10; *SarnUzn* C7v; Owa przyjęta będzie prozbá [*cadat oratio*] iych przed obliczem Iehowy *BudBib Ier* 36/7; W Troſkách głębokich ponurzony/ Do ciebie/ boże niezmierzony/ Wołam: rácz ſmutné proſby moię Przijąć w łáfkáwé wſzy ſwoie. *KochPs* 194, 6, 17, 30, 126, 178, 205; *ArtKanc* 15v, O16, Q14v; *ZawJeft* 9; Corko Boża/ Boża mátko dobrotliwa/ Teraz/ teraz/ oczy rácz też ſkłonić ſwoie/ A łzami oblane przyimi proſby moię. *GrabowSet* R4v, Q3; *LatHar* 87, 155, 159, 170, 178 (10).

»proſby (przy)nieſć« = *supplicationes offerre PolAnt* [szyk zmienny] (2): *BudNT Hebr* 5/7; Nieſiem proſby rzewliwe/ Do ciebie/ byś nas rátował troſkliwe. *GrabowSet* M3.

»prośbą(-ami) ubłagać, błagający« (1:1): Ták tu iáko y tám niemáſz żadney zmiánki gniewu vprzedzáiácego w Bogu/ áni proſby ſyná lego któraby go vblágał *CzechEp* 188, 188.

»uciec (a. uciekać) ſię z prośbą(-ami), prośbami« [szyk zmienny] (20:3): *RejPs* 145v, 220v; Iáko ſpráwyedliwi w iáſności ſwey kwitną iáko ſłońce/ gdi ſię ku Pánu z wierną prozbą ſwą vciekác będą. *LubPs* Kv *marg*, F2v, Kv, L3v, O5 *marg*, Y5 *marg* (9); A thák rádzęć vprzedzay wczás/ á vciekay ſie wczás s pokornemi prośbami do niego/ áby cie nie vprzedził á nie nálaſz ná łóſzku twoim w gniewie ſwoim. *RejPos* 76; vcieczmy ſie do thych ſwiętych ran iego á do tego imieniá iego ſwiętego zupełną wiárą á pokornemi prośbami ſwemi *RejPos* 121, 65v, 67, 75v [2 r.], 121, 129v, [290]v; *RejZwierc* 200, 256v; *BielSpr* 76.

»prośbę(-y) (u)czynić; czynione proſby« = *deprecari Vulg, PolAnt; petitionem praemittere Modrz* [szyk zmienny] (19;2): a wſſakoż niemożeli ſie ſtatz podług prozby mey/ którätz wedle ciała mego żądze czynię/ Itán ſie podług wolé twoié *OpecŻyw* 101; *Leop Ps* 29/9; *BibRadz* *3, 1.*Reg* 8/59; *RejPos* 46, 46v, 133; *BiałKat* 133v, 241; *RejZwierc* 169; Wſzelką modlitwę/ wſzelką prozbę/ któraby vczynił ktorykolwiek człowiek [*omnis deprecatio, quae fuerit omni homini*] ze wſzego ludu twego Izráełſkiego [...]/ Tedy ty wſłyżyſz ná niebieſiech *BudBib* 3.*Reg* 8/38, 2.*Par* 6/29; *BiałKaz* Dv; A dla tegoż przykładem Chryſtuſá y ludzi ſwiętych/ pirwey niżli mamy ieść y proſby czynimy/ y dziękowanie przydaymy. *ModrzBaz* 52v; *SkarŻyw* 174; *ReszHoz* 115; *ArtKanc* P2; *LatHar* 325, 664; NApominam tedy napirwey/ áby były czynione proſby [*fleri obsecrationes*]/ modlitwy/ przyczyniánia/ dziękowania zá wſzytkie ludzkie *WujNT* 1.*Tim* 2/1, s. 723.

»(u)słyszeć (a. ſłuchać), przeſłuchać proſby(-ę)« = *deprecationem exaudire PolAnt* [szyk zmienny] (27:1): Wſłyż panie Pokornych Modlithwy/ y prozby ktore ſludzy twogi mowiá przed tobą *TarDuch* E2v; *RejPs* 125v, 129v; Boć Pan moy raczył wyſłuchać głos płáczu moyego/ A nye przeſłuchał

żałoſney proźby ługi łwego *LubPs* B5, Hv, L, S6v, hh3; *WujJud* 60; *BudBib* 3.Reg 8/38; *HistHel* B3; *KochPs* 28, 37, 39, 87, 151; *ArtKanc* K8, L11v; O iakoż wdzięcznym nie być/ żeś łuchał me prośby/ Y w dobrodzieystwo mienił/ łufzny gniew y groźby *GrabowSet* S4, I4, R4, V2; *LatHar* 172, 178; Kto dał świętym tak długie wły/ y tak oſtre oczy/ żeby mogli łyſzeć prośby y widzieć potrzeby nálze? *WujNT* 264, 278, 846; Boże niezmierny/ Mego głófu rzewliwego Rącz łyſzeć prośby płaczliwe *SzarzRyt* Bv.

»we(j)źrzyć na prośby(-ę)« = *respicere ad deprecationem* *PolAnt* (8); *LubPs* H3; Abyś weyrażał oczymá twymi ná prośby [*Ut sint oculi tui aperti ad deprecationem*] łużebniká twego/ y ná prośby ludu twego Izraélſkiego/ á wyłuchay ich we włytkim o co cię wzywác będą. *BibRadz* 1.Reg 8/52; *BudBib* 3.Reg 8/28, 2.Par 6/19; *LatHar* 181, 618; Aza fię wždy obaczá Boże litościwy/ Weyźrzy ná nálze prośby y głos żałościwy. *CzahTr* E3v.

»prośby(-ę) wypełni(a)ć (a. napełnić)« [szyk zmienny] (4): *Impleat d^{omi}nus omnes petitiones tuas* [...]. Day tho aby napełnił pan bog włytki prozby twoie *WróbŻółt* 19/6; *MurzNT* 78v; *LubPs* łfv; Prawdziwa modlitwá bywa tak oſobliwa iako poſpolita/ kiedy bywa z wiary á z miłości/ nie thylko o nálze potrzeby/ ále też áby Pan Bog włytki żądze á prośby kościoła włytkiego wypełnić podług woley łwey raczył. *RejPosWstaw* [143⁴]v.

»wysłucha(wa)ć (a. wysłyszeć, a. wysłuchawać *itp.*) prośby(-ę) (A), prośby (G sg a. A pl); wysłuchać, wysłuchanie prośb(y) (G); wysłuchać (a. wysłuchawać) [*kogo*], wysłuchan w prośbie(-ach); prośba(-y) (jest a. są *itp.*) wysłucha(wa)na(-e, -y); wysłuchanie na prośbę« = *exaudire deprecationem* *Vulg*, *PolAnt*; *orationem exaudire*; *exaudita petitio* *PolAnt*; *exaudire preces*; *exaudita deprecatio* *Vulg* [szyk zmienny] (53:14;4:6;5:4;25;1): *OpecŻyw* 1v, 99v, 100v; nyeboy fyá yam yeſt anyol thobye połlany yz bych obyauyl tve proźby bycz u boga uyłłuchane *PatKaz III* 105; A wyłuchay mie we włythkich prozbach y potrzebach mogich *TarDuch* E2; *RejPs* 22, 45v, 59v, 60, 93v (17); *SeklKat* F4, T2v, T3; *MurzHist* Sv; *MurzNT* *Luc* 1/13; WYłuchay Boże proźbę y modlitwę moię *LubPs* O5v; Ieſt też w nim [*w psalmie*] ná końcu czynienie dzyęk/ iż wierny w łwych proźbach wyłuchan ieſt od Pána łwego. *LubPs* Tv, B3, F2v, O5, P2, P2v (10); *KrowObr* 163; *Leop Ps* 38/13, 39/3, 144/19, *Eccli* 35/16, *Bar* 2/14, *Luc* 1/13; *BibRadz* 1.Reg 8/45, 49; *BielKron* 77v, 89v, 97v; *RejAp* 176; *GórnDworz* T3v; A tak ácz ná máły čás prośby nálze nie bywáią wyłucháne/ ále ifcie nie bez przyczyny *RejPos* 133v, 48 [2 r.], 68, 75, 75v, 76 [2 r.] (20); Abowiem pan Bóg włzechmogący/ kthóry włydy ieſt/ wyłuchawáiąc męczenników łwych prośby/ dawa zá ich prośbami żywym poćieſzenia *BiałKat* 156, 73v; *KuczbKat* 355, 360, 435; *RejZwierc* 12; *WujJud* 55v, 184v; Niema względu ná żadną oſobę przeciwno niedoſtátiecznemu/ ále wysłucha prozby tego ktho cierpi krzywdę. *BudBib* *Eccli* 35/14[16], 3.Reg 8/30, 2.Par 6/21, *Eccli* 34/28; *HistHel* B3; *BiałKaz* Dv [3 r.]; *CzechRozm* 192v; *KochPs* 9, 28, 58, 186, 207; *ArtKanc* C18, M, P2, P7, Q14v, R18 [2 r.]; *GrabowSet* B2v, F2; Spráwiedliwy ná początku mowy łwoiey/ łam ná fię łkárzy: ábyć łumnienie złe murem y przegrodą do miłościwego wyłuchania prośb twoich nie było *LatHar* 78, 95, 181, 350, 461, 474, 661; *RybGęſli* D2v; *WujNT* *Luc* 1/13; Proſzę cię/ święta Páanno/ przez weſelé twoie/ O raczyłz dziś wyłuchać/ nędzne prośby moię. *SiebRozmyśl* L.

»(nie) (wz)gardzić (*a.* wzgardzać) prośbą(-ami), prośby (*G*)« = *non despicere preces Vulg* [szyk *zmienny*] (8:7): Wyfluchay Boże modlitwę moię, á niewzgardzaj prozby moiey *TarDuch* A4v; *LubPs* N6v, X3v; *Leop Eccli* 35/17; A cieľz fie onym co Dawid powiedział: Iż weyrzał Pan Bog ná pokornych modlitwę/ á nie wzgárdził nigdy prośby ich. *RejPos* 46v, 46v, 255v; Wieczny boże/ który włádniesz zaľtępy mocnémi/ Y długoli będziesz gárdził prośbámi náľzémi? *KochPs* 121, 32, 92, 152; *GrabowSet* B, G2v; *LatHar* [+10], 168.

Wyrażenia:»prośba ku (Panu) Bogu, Panu (swojemu); prośba do (Pana) Boga (*a.* Boga Ojca), Pana, Ojca niebieskiego, Ojca [*Chrystusa*]« (13:3;4:4:2:1): Iezu ktorys prozby do oycza na krzyżu zwielkiem głósem y płáčem za nami ofiarował, łmi(łuy) fie nad nami. *TarDuch* C6; *RejPs* 62 *marg*, 92v *marg*, 121v *marg*, 154 *marg*, Ff2v (5); Modlitwa nic ynego nie ieľt iedno prośba do pana Boga o niektore rzeczy ż ządzá y zwiará złączona. *SeklKat* R4v; TE*n* Pfálm zámýka w łoby modlitwę y proźbę ku Pánu Bogu w káżdym przeľládówániu náľzym. *LubPs* B2v, A5, B3 *marg*, C2, C3 *marg*, D2 *marg*, T6v *marg*, Y6v *marg*; *SeklPieś* 6v; *BibRadz* 1.Reg 8/54; *OrzQuin* Aa5v; Prośbá ku Pánu Bogu o oświczenie [!] oczu duľznych. *RejPos* 209 *marg*, 46v, 76; Prośbá do oycá niebieskiego. *RejZwierc* 11 *marg*, Bbb; *SzarzRyt* D4.

»prośba(-y) goráca(-e)« [szyk 2:2] (4): *BibRadz* *3; Introit y Kyrie wznawia káżdemu one goráce prośby Świętych Bożych/przyścia ná świat Syná Bożego przez kilká tyśięcy lat vprzeymie y chęťliwie czekáiących. *LatHar* 79, +3, 325.

»prośba(-y) kościelna(-e)« [szyk 2:1] (3): Przy krotľznych prośbách Kościelnych/ ktore Kollektámi názywáią/ modl fie tak. [...] *LatHar* 87, 101, 138.

»prośba o miłosierdzie (*a.* zmiłowanie)« (6): Prozba o miłosierdzie poku[t]uiącego człowyeka. *RejPs* 210v *marg*, 148 *marg*, Ff5; Proźbá o zmiłówánie Páńľkye áby Pan zyáwľzy grzech z nas/ przyáľł nas w łwięte miłosierdzye łwoye. *LubPs* M2 *marg*, F4v *marg*; *LatHar* 644 *marg*.

»nabożna(-e) prośba(-y)« [szyk 7:2] (9): Proźbá nabożna o vlzenie frefunkow/ kthore zli á niewierni cnotliwym ludzyom zádáią. *LubPs* I4v *marg*, I2, L2 *marg*, L3 *marg*, O3 *marg*; *RejPos* 37v; Nie rácz Oycze dzieći łwych odrzucáć od łiebie: Ale łwe miłosierne náľłóń ku nam vľzy/ á niechay cię nabożna prośba náľzá ruľzy. *ArtKanc* Nv; *LatHar* +6v. Cf »za nabożną prośbą«.

»pilna(-e) (napilniejsza) prośba(-y)« = *deprecatio Vulg* [szyk 5:1] (6): Pilna proźbá wiernego/ ktory z ochotnym łercem chce Pána bogá chwalić. *LubPs* Y6 *marg*, ee4v; Wyflucháy Pánie modlitwę moię/ y pilną prośbę moię *Leop Ps* 38/13, *Luc* 1/13; *RejPos* 273v; *SkarŻyw* 207 *marg*.

»pokoma(-e) (napokorniejsza) prośba(-y)« = *supplicatio Vulg* [szyk 52:2] (54): á tak y ná pokornieyľfei prozby mey proľľę áby niebyľ teľkliwy wyflucháć. *RejPs* 127v, 125v, 157v, 167v, 197; BOże modlitwy mey łáľkáwy wyfluchay/ A proźby pokorney odemnie nie wzgardzay *LubPs* N6v, B3, B5 *marg*, C3 *marg*, Gv, H3 (8); *RejAp* [14], 88v; Tu możeľ rozumieć iźci tám Moizeľ Pána nie dzyerzał zá rękaw/ á wźdy mowi puść mię wolno: ále go dzyerzáľá mocna wiará iego/ złączona z oną pokorną prośbą iego *RejPos* [236], 3v, 10, 37, 46v [2 r.], 47v [2 r.] (18); *RejZwierc* 264, 264v [2 r.], 265; Pokorne prośby puść przed łwięte vľzy *GrabowSet* X3; *WujNT Hebr* 5/7. Cf **Wyrażenia przyimkowe**.

»(po)żądliva(-e) prośba(-y)« (5): Iedno ty moy pánie nieprześluchaway wołania mego á miłofierdziem fwem obaczywśly mię/ dałz łáfkáwą odpowiedz żądliwem prozbam moiem. *RejPs* 39, 89v, 135v; Pożądliva proźbá człowyeká w łobie grzech czuiącego/ áby do końca prze łprośność grzechu w demności zánorzon nie był *LubPs* ee5 *marg*. Cf »za požadliwą prośbą«.

»prośba prozna« (2): *KochPam* 87; A ty máło dbałz/ iák fwe łpráwy wiedzím? Gdyby ták było/ to prośbá do ciebie/ Byłaby prozna *GrabowSet* D4v.

»prośba o przyczynę« (2): *LatHar* 499 *marg*; Czemuż odłzczepieńcy mowią/ żeby prośby náłze o przyczynę świętych co wymowály/ ábo pośrzednictwu Chriřtuřowemu/ ábo vńości náłzey ku Pánu Bogu? *WujNT* 625.

»prośba o ratunk« (1): Prośba o ratunk do Boga. *RejPs* 62 *marg*.

»prośby serdeczne« [szyk 1:1] (2): *LubPs* A5; Rzecz [Boże]: dziey fię według prośb twoich ferdecźnych. *GrabowSet* N4v.

»uniżona(-e) prośba(-y)« [szyk 6:1] (7): *RejAp* [14]; *RejPos* 37v; wśzytkę fwą nádzieię położyli w mocy á w obronie Páná fwoiego/ mocno temu wierząc/ iż miał być zwyciężon onemi pokomemi á vniżonemi prośbami ich. *RejZwierc* 265, 264v [2 r.]; *KochPs* 128; Pewien tego bądź/ y tego fię w piřmie S. doczytałz/ że [...] zápálczywości Bożkiey/ y zaráz řurowey kaźni/ vchodźił Dawid nie raz/ prośbą vniżoną *LatHar* +8.

»uprzejma(-e) prośba(-y)« = *deprecatio Vulg* (6): *Leop Ps* 129/2; Chćiey ná mię kiedy weyźrzyć/ chćiey vprzėymé moje Prośby/ ó wieczny pánie/ przyiąć w wśzy fwoie. *KochPs* 17, 205; *ReszHoz* 115, 116. Cf »z uprzejmą prośbą«.

»ustawiczna(-e) prośba(-y)« = *deprecatio assidua Vulg* (3): Bo nietylko vcźciwey/ ále też wřtáwiczney prośby ieřt potrzebá/ chćeřli vprořić czego požadałz. *KuczbKat* 355; *ReszHoz* 116; *WujNT Iac* 5/16.

»wielka (nawięcsze) prośba(-y)« (2): *RejPs* 31; Pan y bez wielkiey prośby ma o człowieku piecżą. *RejPos* 221v *marg*.

»wierna(-e) prośba(-y)« [szyk 18:1] (19): A obeźrzy lie ná moy głos wyerney proźby moiej *LubPs* B4, F4v, G3v [2 r.], O5; A iákáłz tho pociechá/ á iákáłz tho rořkołz/ złączywśly wiárę z wierną prośbą fwą/ wśzytko łobie otrzymać o co iedno człowiek prořić będzie řmiał Páná tego. *RejPos* 68v, 37, 51, 132v. Cf »z wierną prośbą«.

»prośba o wspomózenie (a. pomoc)« (8): *RejPs* 92v *marg*, Ff2, Ff3v; Naboźna modlitwa y proźbá o wřpomózenie/ á o pohánbyenie nieprzyiaciół prawdy Kriřtuřowey. *LubPs* L2 *marg*, G2v *marg*; *RejPos* 46; Litania tu fię rozumie/ prośbá o pomoc. *LatHar* 335 *marg*, 643 *marg*.

*Szereg*i: »prośba i (a) dziękowanie; prośba z dziękowaniem; (po)dziękowanie z prośbą« = *obsecratio cum gratiarum actione PolAnt, Vulg* [szyk 5:4] (3;4;2): Dzyękowánye s proźbą/ áby Pan Bog wiernych z niewiernymi potępyać nie raczył *LubPs* aa6 *marg*, E2 *marg*, I3v *marg*, P2v, Q2 *marg*, bb2 *marg*; *LatHar* 280; Nie trořzczćieź fię niocz: ále w káźdey modlitwie y prořbie z dziękowáním niech żądania wáłze będą v Bogá oznaymione. *WujNT Philipp* 4/6. Cf »przez prośbę z dziękowaniem«. [Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.]

»(i) modlitwa(-y), (i, a, albo) prośba(-y)« = *oratio et deprecatio* (*a. obsecratio*), *preces et supplicationes Vulg, PolAnt; preces et orationes Vulg* [szyk 25:20] (45): *TarDuch* E2v; Ná ofthátku ten Píalm zawiera w łoby proźbę á modlitwę Páná Kriřtułowę *LubPs* L, A3, A5, B2v, B3v, F4v (11); *Leop Ps* 38/13, *Bar* 2/14; *BibRadz* 1.Reg 8/45, 49, 54, *Act* 1/14; *OrzQuin* Aa5v; *RejAp* 71v; Tám [*w psalmach*] naydzieř wřzytki modlitwy/ wřzytki prořby/ iáko małz włágáć tho řwięthe á miłóściwe Bořtwo tego to wřzechmogácego Páná řwego. *RejPos* 116v, 3v, 48, 193v [2 r.], 201v, 202; iř gdy řye Káplánowi řpowiádamy/ nie tylko tám porádu iego y pobořnym nápominiém bywamy ráutowáni: ále teř [...] iego prořbą y modlitwą v Páná Boga bywamy przyiemni y zaléceni. *BiałKat* 378v; *WujJud* 55; *RejPosWstaw* [143⁴]v *marg*; *BudBib* 3.Reg 8/28, 38, 2.Par 6/19, 29; *BudNT* *Eph* 6/18, *Hebr* 5/7; PRořę cię/ o Páni řwięta Marya/ [...] ábyř ze wřzyřtkimi řwiętyimi y wybrányimi Bořzymi/ przyřřlá y pokwápiłá řię ná porátowanie moię/ y rády mnie dodánie we wřzelkich modlitwách y prořbách moich *LatHar* 489; *WujNT* *Eph* 6/18, *Philipp* 4/6, s. 723, 1.*Tim* 5/5, *Hebr* 5/7. Cf *Wyrażenia przyimkowe. [Ponadto w połączeniach szeregowych 7 r.]*

»prośba(-y) i ofiara(-y)« [szyk 1:1] (2): RAcř Pánie BOře/ nářz/ miłóściwie przyięć prořby y ofiáry/ ktore tobie Kořćiol twoy/ za dobre zdrowie [...] řługi twego/ Krolá nářzego N. oddáie *LatHar* 626. Cf »za ofiarą i prořbą«.

»prośba(-y), (i) płacz (*a. łzy*)« [szyk 1:1] (2): Ráćřže wřłyřć moy Pánye płáć moy prořby moye *LubPs* L. Cf »na prořbę i łzy«.

»przyczyna(-y) i prośba(-y)« [szyk 4:1] (5): *KrowObr* 168v; z tego rozumiey: iřz inne iest poyřřzodkowánie odkupienia/ á wysługi nářzey/ ktore řam Chryřtus řpráwuie/ áinne [!] przyczyny y prořby ktorą řwięci czyniá zá námi. *Skarřyw* 174; *LatHar* 472. Cf »za prořbą i przyczyną«. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»prośba(-y), (i, a) wołanie(-a) (*a. zawołanie(-a)*)« [szyk 9:1] (10): *TarDuch* E2v; *RejPs* 220v; Zmiřuyře řię iuř do kóńcá nádemną moy Pánie/ Wyřłuchay pokorną prořbę y to me wołánie *LubPs* B3; A thák y nam tákřeby wćzynić trzebá/ ieflibyřmy chcieli áby prořby á záwołáния nářze były płatne v Páná nářzego *RejPos* 256, 46, 202v; niech wnidřie przed twoie Oblicze/ długa prořbá/ y wołánie moie. *GrabowSet* E4v, C2v, F2. Cf »na prořby a zawołanie«.

»prośba a wzywanie« (1): Supplicationem indicere, Pořpolitą prořbę á wzywánie ku pánu Bogu wřtáwić. *Mącz* 87b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»prořby i (a) żądanie (*a. żądze*)« [szyk 1:1] (2): *RejPosWstaw* [143⁴]v; Wyřćie [řwięci męćennicy] pořpolići řą rodzáiu ludzkiego řtroře/ towarřřzy řrac nářzych/ przewyborni prořb y żádáния nářzego řpolni pomocnicy/ pořłowie do Boga przemořni. *Skarřyw* 208. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

Wyrażenia przyimkowe: »na prořbę(-y)« (28): *LubPs* Yv, ee2v; *BibRadz* *Gen* 20 *arg*, I 126b *marg*, *Am* 7 *arg*; *BielKron* 84; Bo iáko Ezdrářřzowi Pan powiedřiał gdy mu przypominał miłofierdzie iego/ iř ie tu wielekroć rozlicřnym ludziom okázowáć raczył/ á ná prořby řwiętych wiele czynić raczył. *RejPos* 6v, 202, 220v; *BiałKat* 283v; *RejZwierc* 125; Dziwna rzecz ono dzyecyę/ co bez duřze było/ Ná prořbę Heliařzá/ nátychmiał ożyło. *HistHel* B3; Y włágáł řię Pan Bog ná prořbę iego [*Mojřesza*].

SkarŻyw 491, 372, 436, 581; *CzechEp* 187; *GrabowSet* C3v; *LatHar* 519; *WujNT* 222, 309; Ná łufzną prośbę ludzką wnet Bog dobrze śprawi *ZbylPrzyg* B3.

~ *Wyrażenie*: »na pokorną(-e) prośbę(-y)« (2): *RejPos* 256v; *Vważay* łobie iáko Pan ná pokorne próśby odmienia gniew łwoy łwięty *RejZwierc* 201v.

Szeregi: »na prośbę i łzy« (1): *Wzywác* cię chcę/ á ty miłosierdzie łwoie Rołpuścífz/ ná prośbę y gorzkie łzy moię *GrabowSet* C2v.

»na próśby i modlitwy« (1): który [*Duch św.*] ná próśby y modlitwy náłzé/ przy błogołáwionéy álbo poświęconéy wodźie iest bytnością łwoią *BiałKat* 241.

»na próśby a zawołanie« (1): ktorego [*Ducha Św.*] on tu wstáwicznie łwoim wiernym [...] zázwdy ná próśby á zawołanie ich/ tu im połyłác raczy. *RejAp* 2.

Cf »wysłuchanie na prośbę«. ~

»przez próśby(-ę)« (7): *RejPs* 69; *BielKron* 367v; *RejPos* 133; Iż przez próśby/ które nád wodą gdy iá błogołáwim czynimy/ *Duch* święthy złtępuie: y dawa poświęcenie onéy wodźie *BiałKat* 241; BOże/ ktoryś niezliczonemi cudy wielebnego Mikołáia Biłkupá twego wławił/ day nam to/ prośimy cię/ ábyłmy przez załługi y próśby iego/ wźli męki pieklá gorącego. *LatHar* 454.

~ *Wyrażenie*: »przez pokorne próśby« (1): Ráczyłz go [*Ducha Św.*] nam thedy dác á zełłác w łerczá náłze Boże Oycze náłz wżechmogący/ [...] z łálki á z miłosierdzia łwoyego/ przez załługę thwego miłego Syná á przez pokorne próśby náłze. *RejPos* 143.

Szeregi: »przez prośbę z dziękowaniem« (1): Nie łtáraycie się niocz/ ále we wśzytkim przez modlitwę y prośbę z dziękowaniem [*in omni oratione et obsecratione cum gratiarum actione*] niech zádania wálze będą znáczne v Boga. *BibRadz Philipp* 4/6.

»przez modlitwę i prośbę« (1): *BibRadz Philipp* 4/6 *cf* »przez prośbę z dziękowaniem«. ~

»z prośbą(-ami)« (34): I yużby [*Pan*] był łnadź wczynił dofyc gnyewu łwemu/ Iedno iż Moizelz s prośbą łwą zábyeżał themu *LubPs* Y3, O *marg*, ddv; *RejPos* 316v; A ia w nocy Piołnki memu/ dam z prośbą Bogu żywemu *ArtKanc* Q8v, Q9.

~ *Ze zdaniem przydawkowym* (1): A vpadńmy przed nogi iego [*Chrystusa*] s prośbami łwemi/ áby nas z niego [*swego królestwa*] odłęczác nie raczył *RejPos* 17.

Wyrażenia: »z pokornymi prośbami« (10): *RejAp* 8v; A což nam tedy inłzego náleży wczynić/ iedno vciec się do tego Páná łwoiego s pokornymi prośbami łwoiemi *RejPos* 65v; Ieruzalem miáłto gdy było w łrogim oblężeniu łwoim/ á iuż nie mieli żadney nádzyeie w żadney obronie łwoiey/ tedy s pokornymi prośbami pátrząc w niebo wołáli do Páná łwego/ mówiąc: [...] *RejPos* 328v, 14, 75v [2 r.], 76, [290]v; *RejZwierc* 200, 256v.

»z uprzejmą prośbą« (1): Gdyż z vprzejmą prośbą łwą vcyekam łye do cyebye/ Nye odmiátay mię nędzne⁸⁰/ w tych łmutkoch od łyebie *LubPs* Y6v.

»z wierną(-ymi) prośbą(-ami)« (10): Napominánie ábychmy ni ku komu inemu/ iedno ku Pánu z wiernymi prośbami podnośli oczy y łercá náłze *LubPs* Xv *marg*, E4v, Kv *marg*, Kv, L3v, O5 *marg* (9); Vcieczże się też ty iedno z wiernym łercem á z wiernymi prośbami łwemi/ do tego ták dobrotliwego Páná twego *RejPos* 121.

Cf »uciec się z prośbą«. ~

»za prośbą(-ami)« (13): Albo gdi fie ná oney gorze zá prośbą Moizełszową miał Pan ludowi onemu łwemu vpornemu vkázác/ tedy fie też dymem kurzyłá. *RejAp* 77v; *RejPos* 46v; *BiałKat* 133v, 156; prośimy cię ábyś nas požądáná miłosierdzia twe⁸⁰ obfitością/ zá prośbą niezliczoney liczby przyczýncow náłzych/ litościwie opátrzył. *LatHar* 473, 104, 329.

~ *Wyrażenia*: »za nabożną prośbą« (1): rácz dułzom łług y łłużebnic twoich/ dáć odpufzczenie włzyłtkich grzechow ich: áby zá nabożną przyczýną y prośbą/ onego pofolgowania dołłąpili/ ná ktore fie tu vprzeymá myślá y požądaniem zánošili. *LatHar* 182.

»za pokorną prośbą« (2): gdyż y w łwiętych bywa grzech náleZION á włzákoż zá pokorną prośbą odpufzczon bywa. *LubPs* H3v marg; *WujNT* 309.

»za požádlivą prośbą« (1): Wiára á nádzyeyá zwyciężáią rozgmewánye zá požádlivą prośbą człowieká wiernye pokutuiącego. *LubPs* K4v marg.

Szeregi: »za modlitwą i prośbą« (1): To też ielźcze wiedźcie mamy/ ielłi zá modlitwą y prośbą náłżá niebywamy od złych rzeczy wyzwoleni/ że mamy łkromnie to cierpieć co nas dolega *KuczbKat* 435.

»za ofiarą i prośbą« (1): Zá nie chrzczóné nieofiárujemy théy ofiary ciáłá y krwié Páná náłżego Iezu Chryłtá: áby zá tą ofiárą y prośbą náłżá mieli królestwá Bożego być vczelłnikámi: bo niewierni. *BiałKat* 353v.

»za prośbą i przyczýną« [szyk 1:1] (2): *LatHar* 182; Skąd fie vczymy/ iż Pan Chriłtus nie dáie połpolicie łálki łwoiey/ iedno zá pokorną prośbą y przyczýną *WujNT* 309. ~

W przen (3) : Y iákoś powinien wzrúłżyć myłłi łwe [...]. A miotác kwiatki pokorney próśby á modlitwy twoiey pod nogi iego. *RejPos* 3v; Połłiłż od niey [swey duszy] pokorne próśby/ vłkromiwlży nędzne łumnienie twoie/ do Páná łwego. *RejPos* 10; ále on iednáł fiedząc w Máyełtacie Bołłtwá łwe⁸⁰/ wdzięcznie ie od nas będzie przyjmował/ gdy mu będziemy ofiárowác ty dáry/ to ielł wdzięczną wonność kádzidłá wierney pokorney próśby náłzey/ á gorzkość mirry łkruchę á záłość w łercach náłzych *RejPos* 37.

Zwrot: »wylewác próśby(-ę)« = *fundere preces Vulg* [szyk zmienny] (6): *Leop Bar* 2/19; A tu fie vcž káždy/ w iákyey pocžciwości máłz wylewác ku Pánu próśby/ chwały/ y modlitwy łwoie *RejAp* 156v; *RejPos* 214; *KuczbKat* 360; Ná krzyżu wıłząc/ z płáczem próśby łwe wylewał/ á zbáwienia náłżego żádał *ArtKanc* E9, E3v.

α. *Skierowana do bogów, bóstw pogańskich* (25) : *BierEz* Lv; yáł wincowác Mácedonom/ á vpominác ich/ áby Bogow wthym probámi łwemi vżywáli/ żeby łłuffny á práwy s Filipa á s Kleopatry mógł vrosć dzyedzić. *GliczKsiąż* B8v; *BielKron* 21; Midas gdy był tym od Bogá pocczony/ Ze nie miał/ być w łwéy próśbie przezeń omyłłony: [...] *KochDz* 106; Y chciał łye [Orfeusz] znouw przewieść/ alé Charon łrogi/ Na próśbę nic niedbáiąc/ brónił gwałtem drogi *KochPieś* 77; *Calep* 229a; *KmitaSpit* B3.

prośba za kim (1): o próżné nádzieie Mé/ z których nie łálkawy bóg teraz fie łmieie. V którego me próśby té były zá tobą/ Iżbyś łławę oycowłką wzięł na ón łwiát z łobą *GórńTroas* 53.

Zwroty: »oddawác próśby« (1): Tám krory [!] prágnął dobrze wieść zácžęte łpráwy/ Lub łmiáłá podniolł ręką miecz Bellony krwáwy/ Lub w żagle miał wolą zaprzádz wiátry łkwápliwe/ Do niey [Fortuny] oddawał próśby niewátpliwe. *WitołŁut* A6.

»prośbie przyzwolić« (1): [żaby] Zywego Krolá prosiły: Ktoryby wietfzą wagę miał/ A wyftępne groźno karał: Y tey prośbie Bog przyzwolił/ Boćianá Krolem zoftáwił *BierEz* 13.

»słyszeć prośbę« (1): [*Europa mówi*:] Boże mój/ iefli ftyfzyfz prośbę moię/ Niechay dziś nágo w pośrzodku lwów ftoię. *KochPieś* 8.

»prośbę(-y) (u)czynić, działać« [szyk *zmienny*] (4:1): Małż się pokornie pokłonił/ Prośbę ku Bogu vczynił. Miły Pánie rácz mi to dác/ By^m w fwy^m do^{mv} zówzđj mógł trwác *BierEz* P3v; A prośby jednym sercem do boga działali Grek i Trcjjanin mowiąc: [...] *KochMon* 29; *KochOdpr* C3v; *WitosłLut* A5v; *KmitaSpit* B3.

»wysłuchać prośbę; [kogo] w prośbie wysłuchać« = *exaudire preces HistAl* (2;1): *BierEz* L2; My ku ćci Bogom bydlá nie zábiámy/ koćciołow nie buduiemy/ áni fłupow złotych álbo frebmych nie ftáwiamy ty łam tę vltawę małż/ iż z dobrá twego ofiárę czyniřz/ áby wyflucháli prozbę twoię. *HistAl* I8v, M3v.

Szeregi: »prośba(-y), (a) modlitwa(-y)« [szyk 1:1] (2): *Fatigare Iovem votis*, Proźbámi á Modlitwámi Bogá fpracować/ wyprosić bezdzięki. *Mqcz* 119d, 269d.

»ani prośba, ni ofiara« (1): nic na to nie dbály Niebłágáne Boginie/ ktorých áni ludźi Smiertelnych prośbá ruřzy/ ni ofiárá wzbudzi *SapEpit* A2.

Wyrażenie przyimkowe: »na prośbę« (3): Ci to Mánichei kácerze/ powiedáli w niebie być dwá Bogi iednákiey mocy/ iednego dobrego ktory ludzyem ná prośbę wřzytko k woli czyni/ drugiego złego ktory przeciwnie rzeczy fpráwuie. *BielKron* 154, 22.

~ *Wyrażenie*: »na prośbę uprzejmą« (1): Bo Iupiter ná prośbę vprzejmą Iunony [...] Pořłał Merkuryřz/ by Eneářowi/ Powiedział rořkazánie iego *PudłDydo* A4. ~

2. *To, o co się prosi; petitio PolAnt, Vulg; deprecatio Vulg; oratum Mqcz; commodatum PolAnt* (13) : *Oratum*, Proźbá to zwłářczá ócz kto prořil. *Mqcz* 269d; iż ilekolwiekkroć fie vdařz/ [...] o iáką prośbę do Páná fwego/ thedy zówzđy będzie wyfluchano káźde záowołánie twoie. *RejZwierc* 128.

prośba czego (1): Oto ia zágoię im bliznę y vřdrowię/ á vleczę ie: y obiáwię im proźbę pokoiu y prawdy [tj. *pokój i prawdę, o którą prosili*]. *Leop Ier* 33/7.

prośba czyja [w tym: *pron poss* (3), *G pron* (1)] (4): Iefli fie odwlecze ábo odmieni prośbá nářz/ tedy ku lepfzemu nářzemu. *RejPos* 46v *marg*, 46v [2 r.], 76.

Zwroty: »prośbę odpraszać« (1): *Resecro*, Zás álbo z nowu vprzejmie á pilnie profzę/ proźbą [!] zás odprařzam/ to yeřt/ to o com prořil/ nie profzę. *Mqcz* 363d.

»otrzymawać prośby« (1): A iefli wiemy iż fłucha nas czegobyřmykolwiek żádáli/ wiemy iż otrzymawamy prořby [*habemus petitiones*] kthorycheřmy od niego prořili. *BibRadz* 1.*Ioann* 5/15.

»prośbę (u)prosić; próřb, o prośbę prosić« = *petitiones(-em) postulare PolAnt, Vulg; petitionem petere PolAnt* (2;2:1): *BibRadz* 1.*Ioann* 5/15; y rzekł [*Heli Elkanie*]/ niech ći odda Iehowá nářienie/ z żony tey miářto prořby/ ktorąř vprořil v Iehowy [*pro commodato, quod commodavit Domino*]. *BudBib* 1.*Reg* 2/20; A ták o iedną ćię prořbę profzę/ nie odwracay oblicza fwego. *BudBib* 3.*Reg* 2/16, 3.*Reg* 2/20; *WujNT* 1.*Ioann* 5/15.

Wyrażenie: »prośba mała« (1): Y rzekłá [*Batszeba do Salomona*]. Prośbę iedną málą [*Petitionem unam parvam*] ia profzę ćiebie/ nie odwracay profzę ode mnie oblicza twego. *BudBib* 3.*Reg* 2/20.

*** *Bez wystarczającego kontekstu (1) : ź źleźli zginą/ lóźny/ proźba/ źmiiia/ źielé abo źioło*
MurzOrt B3.

Synonimy: 1. namowa; a. żebranie; b. modlitwa.

Cf **PROSZENIE**

AN